

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Küçüklüğünden beri gökyüzüne bakmayı çok seven Elif, yıldızların gizemini çözmeyi bir tutku hâline getirmişti. Her gece küçük teleskobunu penceresinin önüne kurar, sabırla gökyüzünü izlerdi. Zamanla bu ilgisi meraka, merakı da bilgiye dönüştü. Üniversitede astronomi okumaya karar verdiğinde ailesi onun azmini gururla izliyordu. Elif için yıldızlara bakmak sadece bir hobi değil insanın sınırlarını aşma isteğinin bir simgesiydi.

Bu metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle yazınız.

- Tutku:
- Sabır:
- Azim:
- Simge:

2. Aşağıda verilen öge dizilimine uygun birer cümle yazınız. Yazdığınız cümleleri öğelerine ayırınız.

a. Özne/Yüklem/Nesne/Yer Tamlayıcısı/Zarf Tamlayıcısı

b. Özne/Nesne/Yer Tamlayıcısı/Zarf Tamlayıcısı/Yüklem

3. Rüzgâr pencerenin perdesini hafifçe araladı. Gökyüzü yeni doğmuş bir günün ışıklarıyla yıkanıyordu. Sokağın başındaki yaşlı çınarın dallarında serçeler telaşla öterken içimde garip bir umut kıpırdadı. Belki de her yeni gün, yeniden başlamak için insanın kendine verdiği bir sözdür.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü, ülke genelinde bahar mevsiminin etkili olmaya başladığını duyurdu. Yapılan açıklamaya göre hava sıcaklıkları bu hafta artacak, özellikle batı ve iç bölgelerde güneşli günler bekleniyor. Uzmanlar, ani hava değişimlerine karşı vatandaşları dikkatli olmaları konusunda uyardı.

Yukarıdaki iki metni içerik, dil ve amaç bakımından karşılaştırınız.

a. İçerik

b. Dil

c. Amaç

4. Kitap okumak, insan zihnini besleyen en güçlü araçlardan biridir. Bir kitabın sayfalarını çevirdikçe sadece yeni bilgiler edinmeyiz, aynı zamanda farklı bakış açıları kazanırız. Mesela bir roman okurken hiç tanımadığımız bir karakterin duygularını anlayabilir, onun yaşadığı dünyada dolaşabiliriz. Bilimsel kitaplar ise merak duygumuzu artırır, dünyayı sorgulamamızı sağlar. Bu nedenle kitap okumak yalnızca bir alışkanlık değil insanı olgunlaştıran bir yolculuktur.

Bu metinde kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarından en az ikisini metinden örnekler vererek yazınız.

5. Teknolojinin hayatımıza girmesiyle birlikte bilgiye ulaşmak hiç olmadığı kadar kolay hâle geldi. İnternet sayesinde istediğimiz her konuda araştırma yapabiliyor, yeni şeyler öğrenebiliyoruz. Ancak bilgiye kolay erişim, doğru ve güvenilir kaynakları seçmeyi de önemli hâle getiriyor. Yanlış bilgiler, düşüncelerimizi yanıltabilir ve kararlarımızı etkileyebilir. Bu nedenle bir konuda araştırma yaparken farklı kaynakları karşılaştırmak ve bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek gerekir. Teknolojiyi bilinçli kullanmak, öğrenmeyi daha etkili ve güvenilir hâle getirir.

Aşağıdaki soruları bu metne göre cevaplayınız.

a. Metne göre teknoloji bilgiye ulaşımı nasıl etkiler?

b. Metinde vurgulanan “bilgiyi araştırırken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta” nedir?

6. Düzenli kitap okuyan insanlar, düşüncelerini daha etkili ifade etmeyi başarır. Okudukları her satırla kelime hazinelerini genişleten bu kişiler, dünyaya farklı gözlerle bakmayı öğrenir. Kitapların sunduğu yeni bakış açılarıyla kendini geliştiren bireyler, yaşamın anlamını daha derin biçimde kavrar.

Yukarıdaki metinde kullanılmayan fiilimsi türünü belirleyiniz. Belirlediğiniz bu fiilimsi türünü örnekleyen iki cümle yazınız.

1. cümle:

2. cümle:

7. Rüzgâr, ağaçların dallarını öyle nazikçe okşuyordu ki sanki doğa bize bir şarkı söylüyordu. Güneş gökyüzünde altın bir tepsi gibi parlıyor, kuşlar ise sabahın ilk ışıklarıyla birlikte bütün köyü uyandıracak kadar cıvıldıyordu. Her şey öylesine canlı, öylesine içten bir ahenk içindeydi ki doğanın kendisi uyanan bir insan gibiydi.

Yukarıdaki metinde geçen söz sanatlarından en az ikisini örnekleriyle birlikte yazınız.

8. Aşağıda serim bölümü verilen hikâyenin düğüm ve çözüm bölümlerini olay akışına uygun bir şekilde, noktalama ve yazım kurallarına uyarak tamamlayınız. İçeriğe uygun bir başlık yazınız.

Serim: O sabah Elif, perdelerin arasından süzülen güneş ışığıyla uyandı. Bugün onun için sıradan bir gün değildi, okulda düzenlenecek resim yarışması haftalardır aklından çıkmıyordu. Fırçasını ve boyalarını çantasına yerleştirirken kalbi heyecanla çarpıyordu. Ancak servise bindiğinde bir şeyin eksik olduğunu hissetti. Çantasını açtığı anda yaptığı resmin yerinde olmadığını fark etti.

Düğüm:

Çözüm:

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	1
T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.	2
T.8.3.33. Edebî eserin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.	3
T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.	4
T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.	5
T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	6
T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.	7
T.8.4.3. Hikâye edici metin yazar.	8

ÇÖZÜMLER

1. • Tutku:

Bağlamdaki anlamı:

Bir şeyi çok isteme, büyük bir istek ve sevgiyle bağlanma duygusu.

- **Sabır:**

Bağlamdaki anlamı:

İstediği bir şeye ulaşmak için acele etmeden, kararlılıkla bekleyebilme gücü.

- **Azim:**

Bağlamdaki anlamı:

Hedefine ulaşmak için pes etmeden çalışmaya devam etme kararlılığı.

- **Simge:**

Bağlamdaki anlamı:

Bir düşünceyi veya duyguyu temsil eden şey, anlam taşıyıcısı.

2. a. Öğrenciler/yazdılar/ödevlerini/sınıfta/sessizce.

Özne Yüklem Nesne Yer Zarf

Tamlayıcısı Tamlayıcısı

b. Öğretmen/kitapları/masanın üzerine/dikkatlice/yerleştirdi.

↓	↓	↓	↓	↓
Özne	Nesne	Yer	Zarf	Yüklem
		Tamlayıcısı	Tamlayıcısı	

3. a. İçerik

- Edebî metin, doğayı ve yeni bir günü duygusal ve kişisel bir bakış açısıyla anlatmaktadır.
- Medya metni ise nesnel bilgi verir, hava durumuna dair gerçekleri sunar.

b. Dil

- Edebî metin sanatsal, mecazlı ve duygusal bir dil kullanır.
- Medya metni açık, sade ve bilgilendirici bir dil kullanır.

c. Amaç

- Edebî metnin amacı okuyucuda estetik bir etki ve duygu uyandırmaktır.
- Medya metninin amacı okuyucuyu bilgilendirmek ve uyarmaktır.

4. • Tanımlama:

“Kitap okumak, insan zihnini besleyen en güçlü araçlardan biridir.”
(Yazar, kitap okumanın ne olduğunu tanımlamıştır.)

• Örnekleme:

“Mesela bir roman okurken hiç tanımadığımız bir karakterin duygularını anlayabilir, onun yaşadığı dünyada dolaşabiliriz.”
(Yazar, kitap okumanın ne olduğunu tanımlamıştır.)

5. a. Teknolojinin bilgiye ulaşım üzerindeki etkisi

- Teknoloji sayesinde araştırma yapmak ve yeni bilgiler öğrenmek kolaylaşır.
- İnternet, bilgiye hızlı ve geniş çapta erişim imkânı sağlar.

b. Bilgi araştırırken dikkat edilmesi gereken nokta

- Edebî metin sanatsal, mecazlı ve duygusal bir dil kullanır.
- Medya metni açık, sade ve bilgilendirici bir dil kullanır.

6. Metinde isim-fiil ve sıfat-fiil kullanılmıştır, zarf-fiil kullanılmamıştır.

a. Kitap **okurken** zamanın nasıl geçtiğini anlamam. (*okurken, zarf-fiil*)

b. Yeni bilgiler **öğrenince** kendimi daha güçlü hissediyorum. (*öğrenince, zarf-fiil*)

7. • Kişileştirme (Teşhis)

“Rüzgâr ağaçların dallarını nazikçe okşuyordu.”
İnsanlara özgü “okşamak” eylemi rüzgâra verilerek doğaya canlılık kazandırılmıştır.

• Benzetme (Teşbih)

“Güneş, gökyüzünde altın bir tepsi gibi parlıyor.”
Güneş parlaklık yönünden altın bir tepsiye benzetilmiştir.

• Abartma (Mübalağa)

“Kuşlar bütün köyü uyandıracak kadar cıvıldıyordu.”
Kuş sesleri olduğundan fazla gösterilmiştir.

8. **Düğüm:** Elif'in kalbi bir anda hızla atmaya başladı. "Yoksa masanın üstünde mi unuttum?" diye düşündü. Servis çoktan hareket etmişti, eve dönmek için zaman yoktu. O tabloyu günlerce uğraşarak yapmış, en küçük ayrıntısına kadar özenmişti. Pencereden dışarı bakarken gözleri doldu. Okula vardığında yarışma başlamıştı bile. Arkadaşları tablolarını teslim ederken Elif sessizce bir köşeye çekildi. O sırada öğretmeni "Elif, senin resmin nerede?" diye sordu. Elif mahcup bir sesle durumu anlattı.

Çözüm: Öğretmeni gülümsedi. "Üzülme Elif. İstersen boş bir kâğıt al, içinden geleni çiz." dedi. Elif derin bir nefes aldı, fırçayı eline aldı ve o an hissettiklerini tuvale aktarmaya başladı: kaygı, umut, güneş ışığı, kendi içindeki cesaret... Süre bittiğinde öğretmeni tabloya uzun uzun baktı.

Sonuçlar açıklandığında Elif'in resmi birincilik kazandı. O da o gün şunu öğrendi: Bazen en güzel resimler, planladıklarımız değil duygularımızla çizdiklerimizdir.

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Kuvâ-yı Millîye birlikleri, düşmandan sayıca az ve donanımca yetersiz olmasına rağmen, Anadolu halkının büyük desteğini kazanmıştır. Halk, vatanını işgalcilere karşı korumak için bu direniş hareketine gönülden katılmış; hem canını ortaya koymuş hem de elindeki tüm imkânlarla yardımcı olmuştur.

- a. Kuvâ-yı Millîye birliklerinin sayıca az ve donanımca yetersiz olmasına rağmen başarı kazanmasında hangi etkenler rol oynamıştır? İki tanesini yazınız.

- b. Halkın Kuvâ-yı Millîye'ye gönülden destek vermesinin temelinde hangi duygu ve düşünceler yatmaktadır? Kısaca açıklayınız.

2. Amasya Genelgesi, Türk milletinin bağımsızlık yolunda attığı en önemli adımlardan biri olarak kabul edilir. 22 Haziran 1919 tarihinde yayımlanan bu genelge ile Mustafa Kemal Paşa, hem ülkenin içinde bulunduğu durumu ortaya koymuş hem de kurtuluş mücadelesinin yol haritasını belirlemiştir. Bu nedenle Amasya Genelgesi, Millî Mücadele'nin "programı" olarak nitelendirilir.

Genelgede yer alan bazı maddeler şunlardır:

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Milletin içinde bulunduğu durumu göz önünde bulundurmak ve haklarını dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak millî bir kurulun toplanması gereklidir.
- Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta millî bir kongre toplanacaktır.

- a. Yukarıda verilen Amasya Genelgesi'nin maddelerini ve yayımlandığı dönemin şartlarını dikkate alarak, Mustafa Kemal Paşa'nın bu genelge ile ulaşmak istediği üç temel amacı yazınız.

b. Mustafa Kemal Paşa, Amasya Genelgesi ile milletin kendi kaderini belirlemesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu düşünce, hangi yönetim anlayışının temellerini oluşturmuştur? Açıklayınız.

- 3. Aşağıdaki tabloda Misakımillî kararları ve Büyük Millet Meclisi'nin (BMM) özellikleri verilmiştir. Tabloyu “Ulusal Egemenlik”, “Tam Bağımsızlık” ve “Vatanın Bütünlüğü” ilkelerinden uygun olanıyla eşleştirerek tamamlayınız ve bu eşleştirmenizin nedenini ilgili açıklama bölümüne yazınız.**

MADDE/ÖZELLİK	İLİŞKİLİ OLDUĞU İLKE	AÇIKLAMA
Mondros Ateşkesi imzalandığı sırada işgal edilmemiş bölgeler kesin Türk yurtdur, parçalanamaz.		
BMM'nin üyeleri, padişah tarafından değil halkın seçimiyle belirlenmiştir.		
Siyasi, mali ve ekonomik gelişmemizi engelleyecek hiçbir sınırlama kabul edilemez.		

- 4. Büyük Millet Meclisinin açılması, bağımsızlık ve ulusal egemenlik açısından önemliydi. Ancak bazı kesimler bunu hemen benimsemedi. Eski alışkanlıklarını sürdürmek isteyen gruplar, bölgesel çıkarlar ve dış etkiler çeşitli ayaklanmalara yol açtı. BMM, bu ayaklanmalara karşı askerî, hukuki ve dinî alanlarda önlemler aldı.**

BMM'nin ayaklanmalara karşı aldığı askerî, hukuki ve dinî alanlardaki önlemlere örnek vererek açıklayınız.

- 5. I. Dünya Savaşı'nda galip gelen İtilaf Devletleri, Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşmayı ve Türk milletinin egemenlik haklarını ortadan kaldırmayı amaçladılar. 10 Ağustos 1920'de Sevr Antlaşması'nı dayattılar. Bu antlaşma, Türk milletine Anadolu'da yaşama hakkı tanımadı, vatan topraklarını parçalayarak bağımsız bir devlet olarak varlığını sona erdirmeyi hedefledi. Bu yüzden tarihimizde “ölüm fermanı” olarak nitelendirildi.**
- a. Sevr Antlaşması'nın içerdiği maddeler göz önüne alındığında, bu antlaşma neden “ölüm fermanı” olarak nitelendirilmiştir? Açıklayınız.**

b. Bu antlaşmaya karşı Türk milletinin ve Mustafa Kemal Paşa'nın tepkisi ne olmuştur? Kısaca açıklayınız.

6. Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'nun farklı bölgelerinde düzenli ordu birlikleri ve halk direniş güçleri düşman işgaline karşı savaşmıştır. Bu cephelerden biri doğuda, diğeri ise güneyde açılmıştır. Her iki cephede de Türk milleti, hem askerî hem de millî birlik anlayışıyla önemli başarılar elde etmiştir.

Aşağıdaki tabloda Doğu ve Güney Cephelele ilgili bazı bilgiler verilmiştir. Cephelelele özelliklerini dikkate alarak tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

ÖZELLİK	DOĞU CEPHESİ	GÜNEY CEPHESİ
Cephede Savaşılan Devlet		
Mücadele Biçimi		
Sonuçlandıran Antlaşma		
Cephelele Kapanmasının Sağladığı Yarar		
TBMM Açısından Önemi		

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.	1
İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.	2
İTA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.	3
İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.	4
İTA.8.2.8. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.	5
İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.	6

ÇÖZÜMLER

1.

a.

- Millî Birlik ve Beraberlik
- Vatanseverlik, Millî Mücadele Azmi
- Halkın Fedakârlığı
- Teşkilatlanma Kabiliyeti

b.

- Vatan Sevgisi
- Bağımsızlık
- Millî Egemenlik
- Kutsal Değerleri Savunma

2.

a.

- Millî bağımsızlığı sağlamak
- Millî iradeye dayalı bir yönetim kurmak
- Millî Mücadele'yi örgütlemek

- b. Mustafa Kemal Paşa'nın Amasya Genelgesi'nde vurguladığı düşünce, millî egemenliğe dayalı bir yönetim anlayışının temellerini oluşturmuştur.

3.

MADDE/ÖZELLİK	İLİŞKİLİ OLDUĞU İLKE	AÇIKLAMA
Mondros Ateşkesi imzalandığı sırada işgal edilmemiş bölgeler kesin Türk yurtdur, parçalanamaz.	Vatanın Bütünlüğü	Bu maddeyle Türk yurdunun sınırları belirlenmiş, toprak bütünlüğünün korunması amaçlanmıştır.
BMM'nin üyeleri, padişah tarafından değil halkın seçimiyle belirlenmiştir.	Ulusal Egemenlik	Bu durum, egemenliğin millete ait olduğunu ve ulusal egemenlik ilkesinin benimsendiğini gösterir.
Siyasi, mali ve ekonomik gelişmemizi engelleyecek hiçbir sınırlama kabul edilemez.	Tam Bağımsızlık	Bu madde, dış müdahaleleri reddederek, tam bağımsızlığın esas alındığını gösterir.

4. BMM, ayaklanmalara karşı askerî olarak düzenli orduyu görevlendirmiş, hukuki olarak Hıyaneti Vatanîye Kanunu ve İstiklal Mahkemeleri ile isyancıları yargılamış, dinî olarak ise Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi'den alınan fetva ile halkı uyarak önlem almıştır.

5.

- Sevr Antlaşması, Türk milletine Anadolu'da bağımsız bir devlet olma hakkı tanımadığı ve vatan topraklarını parçalayıp yabancı devletlere böldüğü için "ölüm fermanı" olarak nitelendirilmiştir.
- Türk milleti ve Mustafa Kemal Paşa bu antlaşmayı kesinlikle reddetmiş, Millî Mücadele'yi başlatarak antlaşmanın uygulanmasını engellemiş ve imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.

6.

ÖZELLİK	DOĞU CEPHESİ	GÜNEY CEPHESİ
Cephede Savaşılan Devlet	Ermenistan	Fransa ve Ermeni Askerleri
Mücadele Biçimi	Düzenli Ordu Savaşı	Kuvâ-yı Millîye ve Düzenli Ordu
Sonuçlandıran Antlaşma	Gümrü Antlaşması	Ankara Antlaşması
Cephenin Kapanmasının Sağladığı Yarar	Buradaki birliklerin ve malzemenin Batı Cephesi'ne kaydırılması	Buradaki birliklerin ve malzemenin Batı Cephesi'ne kaydırılması
TBMM Açısından Önemi	TBMM'nin ilk askerî ve siyasi başarısıdır.	İtilaf Devletleri'nden biri olan Fransa, TBMM'yi tanımıştır.

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Şekilde A, C, B doğrusaldır.

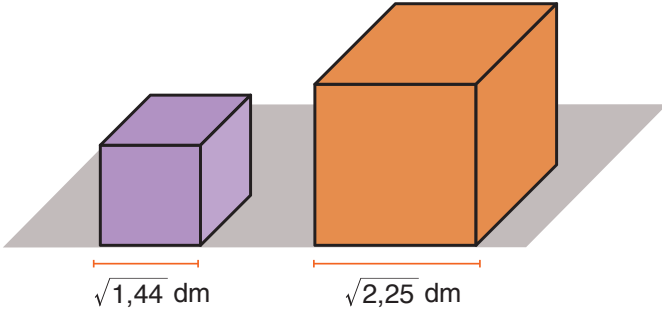

$$|AC| = \sqrt{48} \text{ cm}$$

$$|AB| = \sqrt{300} \text{ cm}$$

Buna göre $|CB|$ kaç santimetredir?

2. Aşağıda mor ve turuncu renkli küplerin ayrit uzunlukları verilmiştir.

Buna göre turuncu renkli küp ile mor renkli küpün yükseklikleri farkı kaç desimetredir?

3. Aşağıda verilen sayıları

a) Rasyonel sayı olacak şekilde gruplandırınız?

b) İrrasyonel sayı olacak şekilde gruplandırınız?

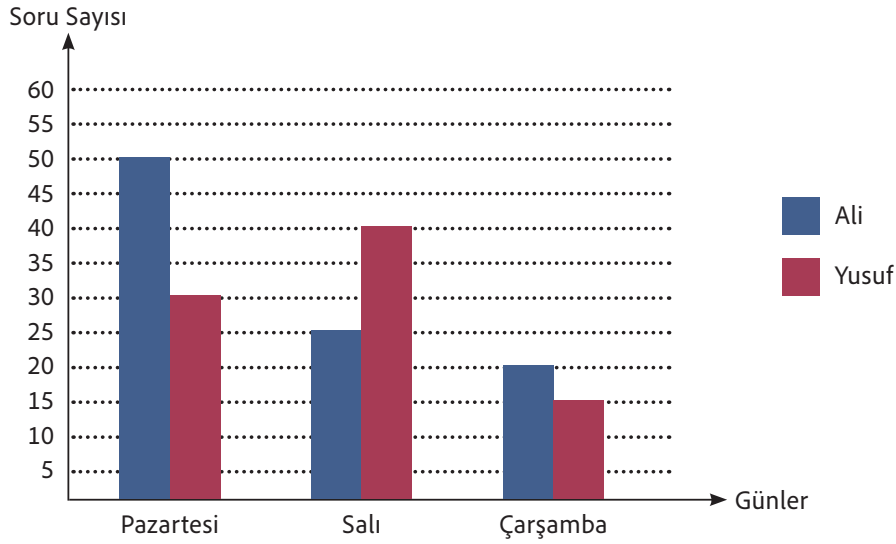
$\sqrt{81}$	$\frac{8}{20}$
$5\sqrt{6}$	$4,8$
-9	π
$\sqrt{21}$	$\sqrt{14}$
$0,32$	$-7\sqrt{7}$

Rasyonel Sayılar

İrrasyonel Sayılar

4. Aşağıdaki grafikte Ali ve Yusuf'un 3 gün içinde çözdüğü soru sayılarını ayrı ayrı hesaplayınız.

Grafik: İki Arkadaşın Üç Günde Çözdüğü Soru Sayısı

5. 30 kişilik bir sınıfta başkanlık oylamasında alınan oylar aşağıdaki gibidir.

Öğrenci İsimleri	Aldığı Oy Sayısı
Arda	3
Ayşe	12
Kaan	6
Gül	9

Yukarıdaki bilgilere göre oluşturulan daire grafiğinde Ayşe'nin aldığı oyların merkez açısı kaç derecedir?

6. 1'den 12'ye kadar olan sayılar eşit büyüklükteki kartlara yazılarak bir torbaya atılıyor.

Torbadan rastgele çekilen bir kartın üzerinde asal sayı yazması olayının olası durum sayısı kaçtır?

7. I. $3\sqrt{27} \cdot 7\sqrt{3}$

II. $6\sqrt{8} \cdot 3\sqrt{2}$

III. $5\sqrt{3} \cdot \sqrt{2}$

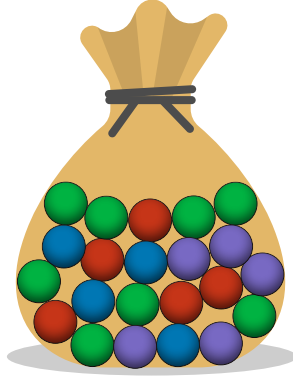
IV. $2\sqrt{12} \cdot 3\sqrt{3}$

Yukarıdaki çarpma işlemlerinin sonuçlarını hesaplayınız ve sonuçların tamsayı olup olmadıklarını belirtiniz.

8. Alanı 45 cm^2 olan bir karenin kenar uzunluğu santimetre cinsinden hangi tam sayılar arasındadır?
9. Bir mahallenin 3^4 sokağı vardır. Her bir sokakta ortalama 2^4 bina bulunuyorsa bu mahallede toplam kaç bina bulunur?
10. Ardışık iki doğal sayının EBOB'u ile EKOK'unun toplamı 111 ise bu sayıların toplamı kaçtır?
11. $1673 \cdot 10^{-30} = 16,73 \cdot 10^x$ eşitliğinde x değeri kaçtır?

12. $5\sqrt{7} = \sqrt{b}$ ise b sayısı kaçtır?

13.

İçerisinde 5 kırmızı, 8 yeşil, 4 mavi, 5 mor eş toplar bulunan yukarıdaki torbadan rastgele bir top çekme işleminde aşağıda verilen boşluklara “daha fazla”, “daha az” veya “eşit” ifadelerinden uygun olanı yazınız.

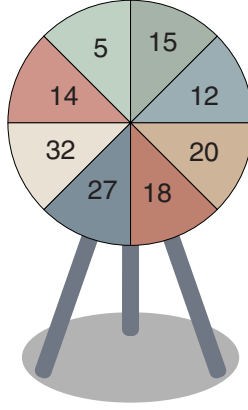
Yeşil top gelme olasılığı

Mavi top gelme olasılığı

Kırmızı ve mor top çekme olasılığı

14. 45 sayısının çarpanları eşit büyüklükteki kartlara yazılıyor. Rastgele çekilen bir kartın üzerindeki sayının 5 olma olasılığı değeri nedir?

15.

Eş parçalara ayrılmış yukarıdaki hedef tahtasına isabetli bir atış yapan Leyla'nın attığı okun isabet ettiği bölgedeki sayının 5'in katı olma olasılığını hesaplayınız.

16.

$3\sqrt{3} \cdot \frac{\frac{8}{\sqrt{6}}}{\frac{6}{\sqrt{2}}}$ işleminin sonucu kaçtır?

17. $9x^2 + 5y - 1$ cebirsel ifadesindeki terimleri, değişkenleri, katsayıları ve sabit terimi yazınız.

KAZANIM	SORU NO
M.8.1.3.5. Kareköklü ifadelerde toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.	1
M.8.1.3.7. Ondalık ifadelerin kareköklerini belirler.	2
M.8.1.3.8. Gerçek sayıları tanır, rasyonel ve irrasyonel sayılarla ilişkilendirir.	3
M.8.4.1.1. En fazla üç veri grubuna ait çizgi ve sütun grafiklerini yorumlar.	4
M.8.4.1.2. Verileri sütun, daire veya çizgi grafiği ile gösterir ve bu gösterimler arasında uygun olan dönüşümleri yapar.	5
M.8.5.1.1. Bir olaya ait olası durumları belirler.	6
M.8.1.3.6. Kareköklü bir ifade ile çarpıldığında sonucu bir doğal sayı yapan çarpanlara örnek verir.	7
M.8.1.3.2. Tamkare olmayan kareköklü bir sayının hangi iki doğal sayı arasında olduğunu belirler.	8
M.8.1.2.2. Üslü ifadelerle ilgili temel kuralları anlar, birbirine denk ifadeler oluşturur.	9
M.8.1.1.2. İki doğal sayının en büyük ortak bölenini (EBOB) ve en küçük ortak katını (EKOK) hesaplar, ilgili problemleri çözer.	10
M.8.1.2.4. Verilen bir sayıyı 10'un farklı tam sayı kuvvetlerini kullanarak ifade eder.	11
M.8.1.3.3. Kareköklü bir ifadeyi $a\sqrt{b}$ şeklinde yazar ve $a\sqrt{b}$ şeklindeki ifadede katsayıyı kök içine alır.	12
M.8.5.1.2. “Daha fazla”, “eşit”, “daha az” olasılıklı olayları ayırt eder; örnek verir.	13
M.8.5.1.3. Eşit şansa sahip olan olaylarda her bir çıktının olasılık değerinin eşit olduğunu ve bu değer $1/n$ olduğunu açıklar.	14
M.8.5.1.5. Basit bir olayın olma olasılığını hesaplar.	15
M.8.1.3.4. Kareköklü ifadelerde çarpma ve bölme işlemlerini yapar.	16
M.8.2.1.1. Basit cebirsel ifadeleri anlar ve farklı biçimlerde yazar.	17

ÇÖZÜMLER

1. $\sqrt{48}$ i $a\sqrt{b}$ şeklinde yazar.

$$|AC| = \sqrt{48} = \sqrt{2^2 \cdot 2^2 \cdot 3} = 4\sqrt{3} \text{ cm}$$

$\sqrt{300}$ ü $a\sqrt{b}$ şeklinde yazar.

$$|AB| = \sqrt{300} = \sqrt{10^2 \cdot 3} = 10\sqrt{3} \text{ cm}$$

|AB| uzunluğundan |AC| uzunluğunu çıkarır.

$$10\sqrt{3} - 4\sqrt{3} = 6\sqrt{3} \text{ cm}$$

2. Karekök içinde verilen ondalık sayıyı rasyonel sayıya çevirir.

Küpün ayrıtları birbirine eşittir. Mor küpün yüksekliği $\sqrt{1,44}$ dm, Turuncu küpün yüksekliği $\sqrt{2,25}$ dm'dir.

$$\sqrt{1,44} = \frac{\sqrt{144}}{\sqrt{100}} = \frac{\sqrt{12^2}}{\sqrt{10^2}} = \frac{12}{10} = 1,2 \text{ dm}$$

Karekök içinde verilen ondalık sayıyı rasyonel sayıya çevirir.

$$\sqrt{2,25} = \frac{\sqrt{225}}{\sqrt{100}} = \frac{\sqrt{15^2}}{\sqrt{10^2}} = \frac{15}{10} = 1,5 \text{ dm}$$

Küplerin yükseklikleri farkını bulur.

$$1,5 - 1,2 = 0,3 \text{ dm}$$

3. a) a bir tam sayı, b sıfırdan farklı bir tam sayı olmak üzere $\frac{a}{b}$ şeklinde yazılabilen sayılara rasyonel sayı denir.

$$0,32 = \frac{32}{100}, \quad \sqrt{81} = \frac{9}{1}, \quad -9 = \frac{-9}{1}, \quad 4,\overline{8} = 4\frac{8}{9} = \frac{44}{9}$$

Rasyonel sayılar: 0,32, $\sqrt{81}$, -9, $\frac{8}{20}$, $4,\overline{8}$

- b) İrrasyonel sayılar: Payı ve paydası birer tam sayı olan bir kesir olarak ifade edilemeyen sayılara irrasyonel sayı denir. Eğer bir köklü sayı, kökünden tam sayı olarak çıkartılamıyorsa irrasyonel bir sayı olarak kabul edilir.

İrrasyonel Sayılar: $5\sqrt{6}$, π , $\sqrt{14}$, $-7\sqrt{7}$, $\sqrt{21}$

4. Ali: $50 + 25 + 20 = 95$ soru çözmüştür.

Yusuf: $30 + 40 + 15 = 85$ soru çözmüştür.

5. Bu soruyu çözmek için iki farklı yöntem kullanabiliriz:

1. Yöntem

Ayşe'nin aldığı oyları daire grafiğinde merkez açısını bulmak için

$$\begin{array}{rcl} 360^\circ & \swarrow \searrow & 30 \text{ kişi} \\ x^\circ & \swarrow \searrow & 12 \text{ kişi} \end{array}$$

Doğru Orantı

$$x = \frac{360 \cdot 12}{30} = 144^\circ$$

2. Yöntem

360° , 30 kişiyi gösteriyorsa 1 kişi kaç derece ile gösterdiğini hesaplar.

$$360 : 30 = 12^\circ$$

$$12 \cdot 12 = 144^\circ$$

6. 1'den 12'ye kadar asal sayılarımızı belirler.

Olası durumlar: 2, 3, 5, 7, 11

Olası durum sayısı 5 tanedir.

7. Katsayılar çarpılır, katsayıya yazılır ve Kök içleri çarpılır, kök içine yazılır.

Köklü ifadeler $a\sqrt{b}$ şeklinde yazılır.

Sonuç köklü ifade değilse sayı tam sayıdır. Sonuç köklü ifade ise tam sayı değildir.

$$\text{I. } 3\sqrt{27} \cdot 7\sqrt{3} = (3 \cdot 7)\sqrt{27 \cdot 3} = 21\sqrt{81} = 21\sqrt{9^2} = 21 \cdot 9 = 108 \longrightarrow \text{Tam sayıdır.}$$

$$\text{II. } 6\sqrt{8} \cdot 3\sqrt{2} = (6 \cdot 3)\sqrt{8 \cdot 2} = 18\sqrt{16} = 18\sqrt{4^2} = 18 \cdot 4 = 72 \longrightarrow \text{Tam sayıdır.}$$

$$\text{III. } 5\sqrt{3} \cdot \sqrt{2} = (5 \cdot 1)\sqrt{3 \cdot 2} = 5\sqrt{6} = 5\sqrt{6} \longrightarrow \text{Tam sayı değildir.}$$

$$\text{IV. } 2\sqrt{12} \cdot 3\sqrt{3} = (2 \cdot 3)\sqrt{12 \cdot 3} = 6\sqrt{36} = 6\sqrt{6^2} = 6 \cdot 6 = 36 \longrightarrow \text{Tam sayıdır.}$$

8. Karenin alanı 45 cm^2 ise, bir kenar uzunluğu alanın kareköküne eşittir:

$$\text{Kenar Uzunluğu} = \sqrt{45} \text{ cm}$$

$\sqrt{45}$ sayısı tam bir doğal sayı değildir. Bu yüzden 45 sayısından küçük ve 45 sayısından büyük tam kare sayıları bulalım.

• **45'ten küçük en büyük tam kare sayı:** 36'dır. $\sqrt{36} = 6$

• **45'ten büyük en küçük tam kare sayı:** 49'dur. $\sqrt{49} = 7$

Kenar uzunluk ($\sqrt{45}$), bu iki değer arasında yer alır:

$$\sqrt{36} < \sqrt{45} < \sqrt{49}$$

Kökleri dışarı çıkardığımızda:

$$6 < \sqrt{45} < 7$$

Karenin kenar uzunluğu santimetre cinsinden **6 ile 7** tam sayıları arasındadır.

9. Toplam bina sayısını bulmak için sokak sayısı ile her sokaktaki bina sayısını çarpalım:

$$\text{Toplam Bina Sayısı} = 3^4 \cdot 2^4$$

$$(3 \cdot 2)^4 = 6^4 \text{ (Üsler eşit olduğu için tabanlar çarpılır ve ortak üs yazılır.)}$$

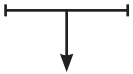
10. 1. Sayı: x

2. Sayı: y olsun

Ardışık sayılar aralarında asaldır. Bundan dolayı ardışık sayıların Ebob'ları 1'e eşittir.

$$\text{EBOB}(x,y) = 1$$

$$\text{EBOB}(x,y) + \text{EKOK}(x,y) = 111 \text{ ise}$$

$$1 + \text{EKOK}(x,y) = 111 \text{ ise}$$

$$\text{EKOK}(x,y) = 111 - 1 = 110 \text{ olur.}$$

Ardışık sayılar aralarında asal olduğu için EKOK'ları bu sayıların çarpımına eşittir.

$$110 = 10 \cdot 11 \text{ olduğu için } x = 10 \text{ ve } y = 11 \text{ olur. (Ardışık iki sayı)}$$

$$x + y = 10 + 11 = 21 \text{ olur.}$$

11. 1673,0 sayısında virgül 2 basamak sola kaydırıldığı için 10'un kuvveti 2 artar.

$$1673 \cdot 10^{-30} = 16,73 \cdot 10^{-30+2}$$

$$1673 \cdot 10^{-30} = 16,73 \cdot 10^{-28} \rightarrow x$$

$$x = -28$$

12. $5\sqrt{7} = \sqrt{5^2 \cdot 7}$ (5 kök içerisine 5^2 si olarak yazılır.)

$$= \sqrt{25 \cdot 7}$$

$$= \sqrt{175} \rightarrow \sqrt{b}$$

$$b = 175$$

13. Yeşil top gelme olasılığı **daha fazla** - dir.

Mavi top gelme olasılığı **daha az** - dir.

Kırmızı ve mor top çekme olasılığı **eşit** - tir.

14. 45 sayısının çarpanları: 1, 3, 5, 9, 15, 45 dir. (Toplam 6 tanedir.)

• Toplam 6 tane olası durum var ve her birinden 1 tane var. O hâlde eşit şansa sahiptir.

• Bir olayın olma olasılığı = $\frac{\text{İstenen durum sayısı}}{\text{Tüm durumların sayısı}}$

$$1 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

$$3 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

$$5 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

$$9 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

$$15 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

$$45 \text{ olma olasılığı} \longrightarrow \frac{1}{6}$$

15. • Bir olayın olma olasılığı değeri istenen durum sayısının tüm durum sayısına oranı ile bulunur.

$$\bullet \text{ Bir olayın olma olasılığı} = \frac{\text{İstenen durum sayısı}}{\text{Tüm durumların sayısı}}$$

5'in katları: 5, 15, 20 dir. (3 tane)

Tüm sayılar: 5,15,12, 20,18, 27, 32, 14 tür. (8 tane)

$$5\text{'in katı olma olasılığı} \longrightarrow \frac{3}{8}$$

16. Kareköklü sayılarla çarpma işlemi yapılırken varsa katsayılar çarpılarak sonuca katsayı olarak yazılır.

Kök içindeki sayılar çarpılarak sonuçta kök içinde yazılır ve kök dışına çıkarma işlemi yapılır.

$$3\sqrt{3} \cdot \left(\frac{8}{\sqrt{6}} : \frac{6}{\sqrt{2}} \right)$$

$$\frac{3\sqrt{3}}{1} \cdot \left(\frac{8}{\sqrt{6}} \cdot \frac{\sqrt{2}}{6} \right)$$

$$\frac{3\sqrt{3}}{1} \cdot \frac{8\sqrt{2}}{6\sqrt{6}} = \frac{(3 \cdot 8)\sqrt{3 \cdot 2}}{6\sqrt{6}}$$

$$\frac{24\sqrt{6}}{6\sqrt{6}} = 4$$

17. Terimler: $9x^2$, $5y$, -1

Değişkenler: x ve y

Katsayılar: 9, 5, -1

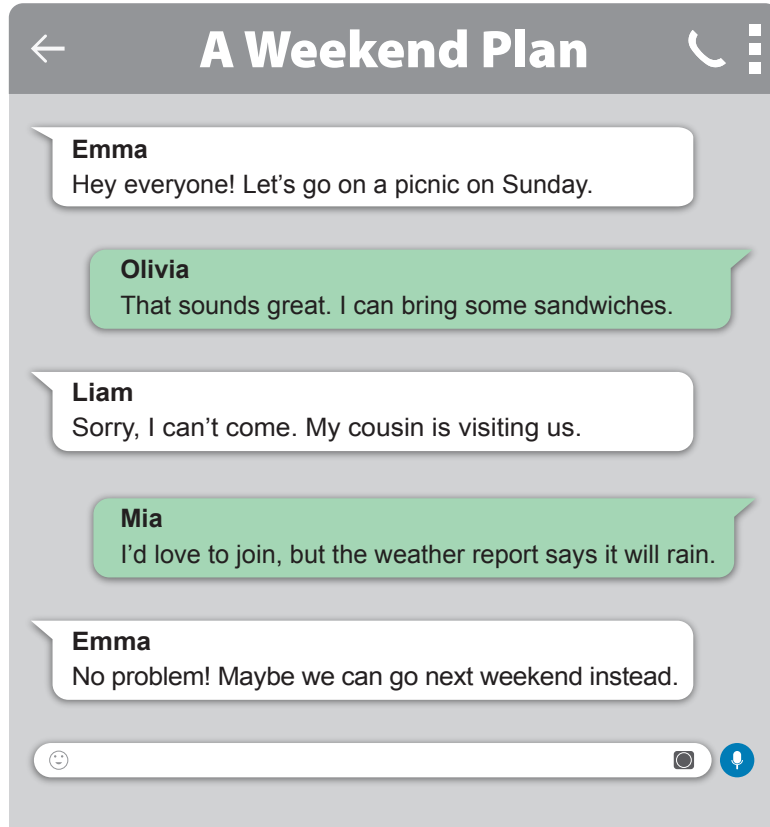
Sabit Terim: -1 'dir.

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Read the text carefully and answer the questions below.

Emma and her friends are planning something for the weekend. On Thursday, Emma sends a message to her friends.

a. Who invites others to the picnic?

.....

b. Why can't Liam join the picnic?

.....

c. What does Olivia plan to bring to the picnic?

.....

d. Why can't Mia join the picnic?

.....

e. What does Emma suggest?

.....

2. Read the e-mail and answer the questions below.

Lisa wrote an e-mail to her friend about her daily activities.

From: Lisa

To: Emma

Subject: My week

Hi Emma,

How are you? You wanted to know about my weekly routine. Here it is!

I usually get up early and go to school by bus. I really like my mornings because I listen to music on the way.

I prefer English and Art lessons at school because they are fun and creative.

After school, I sometimes play volleyball with my friends, but I don't like doing my homework right after that. I usually do it in the evening.

I love spending time with my family on weekends. We often go to the park or watch movies together.

What about you? What's your favorite part of the week?

Take care

Lisa

a. How does Lisa go to school?

.....

b. Which lessons does she prefer at school?

.....

c. What activity does she sometimes do after school?

.....

d. When does she usually do her homework?

.....

e. What does she love doing on weekends?

.....

3. Write a short and simple phone conversation (at least 4–6 lines).

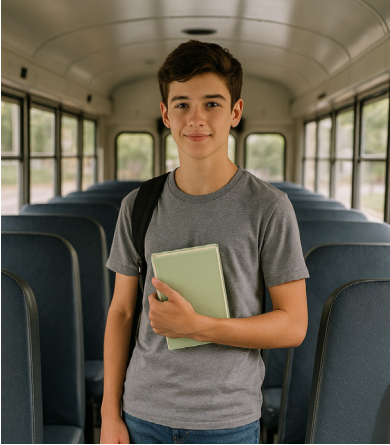
Imagine you are calling your friend to invite them to a birthday party. She says she will not come because she has to do her homework.

.....

4. Choose a teenage character and give him/her a name. Write a short paragraph (4–6 sentences, about 40–70 words) about his/her daily life.

Pay attention to these criteria:

- Use at least TWO of these words: like, love, enjoy, dislike, and hate.
- Say how they usually get to school and mention one hobby or an activity they do with their family.

Example starter: "This is Sam. He is 14. He usually"

.....

.....

.....

.....

5. Read the short text "How To Make A Cheese and Tomato Sandwich" carefully and answer the questions with short written answers.

Esra wants to make a sandwich but she doesn't know how to make it. So she looks at her mum's recipes.

HOW TO MAKE A CHEESE AND TOMATO SANDWICH

1. Wash the tomato and cut it into thin slices.
2. Spread butter on two slices of bread.
3. Put a slice of cheese and the tomato slices on one bread slice.
4. Add a little salt and pepper if you want.
5. Put the other bread slice on top and cut the sandwich in half.

- a. Which sentence is the last step?

.....

- b. What is the first step?

.....

- c. Which step is optional (you do it only if you want)?

.....

6. Read the given sentences about to make a fruit smoothie. Then rewrite the smoothie recipe in five short sentences. Use the linkers such as first, second, next, then, and finally.

- Put the fruit and milk into a blender.
- Turn on the blender and mix for 1 minute.
- Pour the smoothie into a glass and enjoy
- Wash and cut the fruit into small pieces.
- Add a spoon of honey if you want it sweet.

Write your 5 sentences here:

- a. First,
- b. Second,
- c. Next,
- d. Then
- e. Finally,

7. Read the given situation and answer the questions according to the text.

Sam puts his phone on silent during class. At 4 p.m. after school he gets a message from his friend:

“Can you come to the study group?” Sam reads the message but forgets to reply. At 18:10, he notices a missed call from his mum, so he calls back. His mum leaves a voice message asking him to bring some books. While he is going, his battery gets low and he looks for his charger.

- a. What does Sam do with his phone during class?

.....

- b. Who left Sam a voice message?

.....

- c. What did the voice message ask him to do?

.....

- d. Name two phone problems Sam has after school. (Write two short phrases.)

.....

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
E8.1.R1. Students will be able to understand short and simple texts about friendship.	1
E8.2.R1. Students will be able to understand short and simple texts about regular activities of teenagers.	2
E8.4.W1. Students will be able to write short and simple conversations.	3
E8.2.W1. Students will be able to write a short and simple paragraph about regular activities of teenagers.	4
E8.3.R1. Students will be able to understand the overall meaning of short texts about a process.	5
E8.3.W1. Students will be able to write a series of simple phrases and sentences by using linkers to describe a process.	6
E8.4.R1. Students will be able to understand short and simple texts with related vocabulary.	7

ÇÖZÜMLER

1. ÇÖZÜM

- Emma invites others.
- Because his cousins will visit them.
- She plans to bring sandwiches.
- Because according to the weather report it will rain.
- She suggests going to next weekend.

2. ÇÖZÜM

- She goes to school by bus.
- She prefers English and Art lessons.
- She sometimes plays volleyball with her friends.
- She usually does it in the evening.
- She loves spending time with her family.

3. ÇÖZÜM

A: Hello, can I speak to Emily?

B: Yes, this is Emily. Who's that?

A: Hi Emily, it's Sarah. Would you like to come to my birthday party tonight?

B: Oh, I'd love to, but I can't. I have to do my homework.

A: That's OK. Maybe next time.

B: Sure! Have fun at the party!

4. ÇÖZÜM

Örnek Cevap: This is Ella. She is 13. She usually goes to school by bike. She likes doing her homework in the library. She enjoys reading books with her mother in the evenings. She hates getting up early.

5. ÇÖZÜM

1. Put the sandwich on a plate and eat it.
2. Take two slices of bread.
3. Add some lettuce or ketchup if you want.

6. ÇÖZÜM

- a. First, wash and cut the fruit into small pieces.
- b. Second, put the fruit and milk into a blender.
- c. Next, turn on the blender and mix for one minute.
- d. Then add a spoon of honey if you want it sweet.
- e. Finally, pour the smoothie into a glass and enjoy it.

7. ÇÖZÜM

- a. He puts it on silent.
- b. His mum did.
- c. To bring some books.
- d. He forgets to reply to a message and his battery gets low.

Bu içerik, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. “O, takdir ettiği gibi yaratan, canlıları örneği olmadan var eden, biçim ve özellik veren Allah’tır...”

(Haşr suresi 24. ayet)

Bu ayete göre insanın yaratılışı kader ve kaza inancı açısından nasıl açıklanabilir?

2. Yahya uzun süredir titizlikle hazırladığı projesinin yılın projesi seçildiğini öğrenince çok mutlu oldu. Haberi aldığı anda bu süreçte yaşadığı zorlukları hatırlayarak “Gece gündüz demeden çok araştırdım, çok çalıştım ama tüm yorgunluğuma değdi.” diye düşündü.

Bu olaydan hareketle insanın bilgisi, iradesi ve sorumluluğunun kaderiyle ilişkisini açıklayınız.

3. • “Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri şüphesiz yerli yerince ve belli bir süre için yarattık. Ama inkâr edenler kendilerine karşı yapılan uyarıdan yüz çevirmektedirler.” (Ahkaf suresi 3. ayet)
- “Yeryüzünde bulunanların hepsi fânidir.” (Rahman suresi 26. ayet)

Bu ayetlerde vurgulanan kavram nedir? Bir örnekle açıklayarak ne anlama geldiğini belirtiniz.

4. Bir inşaat sahasında baret ve emniyet kemeri gibi temel güvenlik ekipmanlarının kullanılmaması nedeniyle işçi yaralanması yaşanır. Olayın ardından bazı kişiler, yaşanan durumu “alın yazısı” şeklinde değerlendirerek kazayı kaderle ilişkilendirir ve iş güvenliği sorumluluğunu göz ardı eder. Başkalıysa gerekli tedbirler alınmış olsaydı kazanın önlenebileceğini belirterek ihmale dikkat çeker.

Bu olaydan hareketle İslam’daki kader ve kaza anlayışının sorumluluk ve tedbir almayla ilişkisini açıklayınız.

5. Hz. Musa’nın Yüce Allah’tan kendisine bir yardımcı istemesi üzerine Allah (cc) onun duasını kabul etti ve şu ayeti indirdi: “Allah buyurdu: ‘Seni kardeşinle destekleyeceğiz ve size öyle bir güç vereceğiz ki, bu sayede size erişemeyecekler, mucizelerimizle siz ve size tabi olanlar üstün geleceksiniz.’” (Kasas suresi 35. ayet)

Bu parçada verilen ayeti kısaca açıklayınız.

6. “Kim kardeşinin ihtiyacını giderirse Allah da onun ihtiyacını giderir.” (Müslim, “Birr”, 58)

Bu hadise göre yardımlaşmanın insana ve topluma katkısını açıklayınız.

7. Zekât; İslam'ın beş temel ibadetinden biri olup toplumda paylaşma, yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirir. Dinen zengin sayılanlar zekât vermekle yükümlüdür. Kimlere zekât verileceği Kur'an-ı Kerim'de Tevbe suresinin 60. ayetinde belirtilmiştir.

Buna göre aşağıdaki tabloya zekâtın kimlere verilip verilmeyeceğiyle ilgili dörder tane örnek yazınız.

Zekât Kimlere Verilir?	Zekât Kimlere Verilmez?
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

8. Okula gittiği sırada Sena, yaşlı bir teyzenin alışveriş poşetlerini taşımakta zorlandığını fark etti. Yardım etmek için yanına gidip alışveriş poşetlerini evine kadar taşıdı. Teyze teşekkür ederek “Evladım, Hz. Peygamber ‘Her iyilik/güzel iş bir sadakadır.’ (Buhari, “Edeb”, 33) buyurmuştur. Allah (cc) senin yaptığın bu iyiliğini kabul etsin.” dedi. Bu sözler, Sena’ya küçük bir davranışın bile büyük bir değer taşıyabileceğini öğretti.

Hz. Peygamber’in parçada geçen hadisiyle ne anlatılmak istenmiştir? Buna uygun olan iki davranış örneği yazınız.

9. Ramazan ayının son günleriydi. Mahallede herkes bayram hazırlığı telaşındaydı. Enver amca, yıllardır işlettiği bakkalında gün boyunca çocuklara ikramda bulunmuş, bazı ailelerin borcunu gizlice silmişti. Her yıl zekât ve sadakasını da düzenli veren Enver amcanın kapısını iftardan sonra komşusu Münire teyze çaldı. Gözleri yaşla doluydu. “Allah (cc) senden razı olsun Enver kardeşim. Kızımın okul masrafını nasıl karşılayacağımı düşünüyordum. Senin bıraktığın zarf sayesinde çok rahatladım.” dedi. Enver amca gülümsedi ve “Allah (cc) nasip etti. Ben sadece vesile oldum.” diye karşılık verdi. O gece mahallede birçok kişi onun için dua etti. Çünkü onun yardımı, bir aileye değil bütün mahalleye huzur getirmişti.

Bu örnek olaydan hareketle zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal faydalarından üçer tane yazınız.

Bireysel Faydaları

1. _____
2. _____
3. _____

Toplumsal Faydaları

1. _____
2. _____
3. _____

10. I. “Sadaka malı eksiltmez!” (Buhari, “Rikak”, 17)

II. “... Kim kardeşinin ihtiyacını giderirse Allah da onun ihtiyacını giderir...” (Müslim, “Birr”, 58)

III. “Sizden biri, kendisi için istediğini (Müslüman) kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) iman etmiş olamaz.” (Buhari, “İman”, 7)

Yukarıda verilen hadisler zekât ve sadakanın hangi yönlerine vurgu yapmaktadır? Belirtiniz.

I. Hadis: _____

II. Hadis: _____

III. Hadis: _____

11. Hz. Şuayb, kavmini Allah (cc) inancına davet ederken aynı zamanda onlara ölçüde ve tartıda adaletli olmaları konusunda uyarıda bulunmuştur. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Şuayb'ın halkına yaptığı uyarılar şu ayetle anlatılmaktadır: Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. İnsanların eşyalarını (mallarını ve haklarını) eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.” (Hud suresi 85. ayet)

Hz. Şuayb'ın ölçü ve tartıda hile yapmama konusundaki uyarılarının İslam'a göre neden önemli olduğunu açıklayınız.

12. Maun suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz yedinci suresidir. Mekke'de inmiştir. Toplam yedi ayetten oluşmaktadır.

a. Aşağıdaki tabloda Maun suresinin ayetleri verilmiştir. Ayetlerdeki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

Bismillâhırrahmânirrahîm	
1.	"Eraeytellezî yükezzibü _____"
2.	"Fezâlikellezî yedu'ul _____"
3.	"Velâ _____ alâ taâmilmiskîn"
4.	"Feveylülil musallin"
5.	"Ellezînehüm an _____ sâhûn"
6.	"Ellezînehüm yürâûne"
7.	"Veyemneûnel _____"

b. Aşağıda Maun suresinin anlamı karışık olarak verilmiştir. Maun suresinin anlamını doğru şekilde sıralayınız.

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. "Onlar namazlarını ciddiye almazlar."
2. "Ufacık bir yardıma bile engel olurlar."
3. "İşte o, yetimi itip kakan,"
4. "Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar."
5. "Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayanı!"
6. "Yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir."
7. "Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki"

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla						
.....						

13. • "Kitaptan sana vahyedilenleri oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten meneder. Allah'ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir." (Ankebut suresi 45. ayet)

• "Eğer eli darda olan birisi borçlu ise eli genişleyene kadar beklemek gerekir. Şu da var ki, bağışlamanız, eğer bilerseniz sizin için daha hayırlıdır." (Bakara suresi 280. ayet)

Bu ayetlerden yola çıkarak dinin birey ve toplum hayatını nasıl yönlendirdiğini açıklayınız.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.	1
8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.	2
8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.	3
8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.	4
8.1.5. Hz. Musa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.	5
8.2.1. İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.	6
8.2.2. Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.	7
8.2.2. Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.	8
8.2.3. Zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal önemini fark eder.	9
8.2.3. Zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal önemini fark eder.	10
8.2.4. Hz. Şuayb'in (as) hayatını ana hatlarıyla tanır.	11
8.2.5. Maûn suresini okur, anlamını söyler.	12
8.3.1. Din, birey ve toplum arasındaki ilişkiyi yorumlar.	13

ÇÖZÜMLER

- Ayet, insanın yaratılışının Allah'ın (cc) takdiriyle gerçekleştiğini bildirmektedir. İnsanın nasıl, ne şekilde, nerede ve hangi özelliklerle yaratılacağı Allah'ın (cc) belirlediği bir plana göre şekillenir. Bu durum kaderin bir yansımasıdır. Söz konusu planın gerçekleşmesi ise kaza kavramıyla açıklanır. Yüce Allah'ın bilgi ve iradesi yaratma fiiliyle somutlaşır. Böylece insan için kaderde yazılan, kazayla varlık bulur.
- Akıl ile irade sahibi bir varlık olan insan, doğru-yanlış seçimlerinden, aldığı kararlardan ve eylemlerinden sorumludur. Yahya sahip olduğu bilgileri doğru kararlar almak için kullanmış, gece gündüz çalışarak kendi iradesiyle aldığı kararları hayata geçirmiş ve sorumluluklarını yerine getirmenin karşılığını başarılı olmakla almıştır. Bu örnek olay insanın kendi bilgisi, iradesi ve sorumluluklarının kaderi üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.
- Ayetlerde ecâl kavramı ifade edilmektedir. Her varlık, Allah'ın (cc) takdir ettiği ömrü tamamladığında eceline ulaşır ve hayatı sona erer. Bitkiler, ağaçlar ve hayvanların da belirli bir ömrü vardır. Bir tohum toprağa düşer, filizlenir, büyür ve ağaç olur; ağaç da zamanla yaşlanır ve eceli geldiğinde ölür.
- İslam'da kader, Allah'ın (cc) ilmiyle her şeyi önceden bilmesi ve takdir etmesidir. Ancak bu, akıl ve irade sahibi insanların tedbir alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Kaderi bahane ederek tedbir almamak, İslam'daki kader anlayışının yanlış yorumlanmasıdır. Bu durumun tam tersine, tedbir almak da kaderin bir parçasıdır. Bu yüzden iş güvenliği kurallarına uymamak veya trafik kurallarını çiğnemek gibi ihmallerin sonucunu sadece kaderle açıklamak, bireysel ve toplumsal sorumluluğu dikkate almamak anlamına gelir.

5. • Allah (cc) Hz. Musa'nın duasını kabul ederek onu kardeşi Hz. Harun ile desteklemiştir.
• Allah'ın (cc) peygamberlerini yalnız bırakmayacağı, onlara destek vereceği bildirilmiştir.
• Peygamberlerin mucizelerle desteklenerek onların ve ona inananların galip gelecekleri müjdelenmiştir.
6. Bu hadis yardımlaşmanın hem insana hem de topluma fayda sağladığını gösterir. İnsan, başkalarına yardım ederek onların sıkıntılarını hafifletir ve Allah (cc) da onun sıkıntılarını giderir. Toplumda yardımlaşma arttıkça insanlar birbirine daha bağlı olur ve dayanışma içinde yaşar.
7. **Zekâtın Verilebildiği Kimseler:** Yoksullar, miskinler, zekât toplayan memurlar, gönülleri İslam'a ısındırılmak istenenler, köleler, borçlular, Allah (cc) yolunda olanlar, yolda kalanlar.
- Zekâtın Verilemediği Kimseler:** Eş, çocuklar, torunlar, anne, baba, dede ve nine gibi kişinin bakmakla yükümlü olduğu bireyler ve dinen zengin sayılanlar.
8. Parçada verilen hadis, sadakanın sadece maddi olarak yapılan bir ibadet olmadığını vurgulamaktadır. Buna göre insanların birbirine yardım etmesi, güler yüz göstermesi, güzel söz söylemesi gibi davranışlar sadaka olarak kabul edilir.
9. **Bireysel Faydalar:** Kulluk bilincini güçlendirir. Malı bereketlendirir. Gönül huzuru sağlar. Şükür duygusunu geliştirir. Cömertliği artırır, cimriliği azaltır. Diğerkâmlık ve fedakârlık duygusunu geliştirir.
- Toplumsal Faydalar:** İhtiyaç sahiplerinin sıkıntılarını giderir. Toplumda yardımlaşma kültürünü yaygınlaştırır. Sevgi ve saygı bağlarını güçlendirir. Toplumsal çatışmayı önler. Sosyal adaleti sağlar.
10. **I. Hadis:** Allah (cc) yolunda verilen malın bereketleneceğini ve insanı cimrilikten uzak tutacağını belirtmektedir.
- II. Hadis:** Başkalarının ihtiyacını gidermeyi teşvik eder. Toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı vurgulamaktadır.
- III. Hadis:** Gerçek imanın empati ve paylaşma duygusuyla mümkün olduğunu vurgulamaktadır.
11. Hz. Şuayb'ın uyarıları, İslam'ın adalet ve dürüstlük ilkelerine dayanır. Allah'a (cc) inanan kişi, O'nun her şeyi gördüğünü bilir ve çevresine haksızlık yapmaktan kaçınır. Ölçü ve tartıda hile yapmak hem kul hakkına girer hem de toplumun güven ortamını zedeler. Bu nedenle Hz. Şuayb'ın uyarıları iman ve ahlak kuralları açısından büyük önem taşır.

12. a.

Bismillâhırrahmânırrahîm	
1.	“Eraeytellezî yükezzibü biddîn”
2.	“Fezâlikellezî yedu’ul yetîm ”
3.	“Velâ yehuuddu alâ taâmilmiskîn”
4.	“Feveylüllil musallin”
5.	“Ellezînehüm an salâtihim sâhûn”
6.	“Ellezînehüm yürâûne”
7.	“Veyemneûnel mâûn”

b.

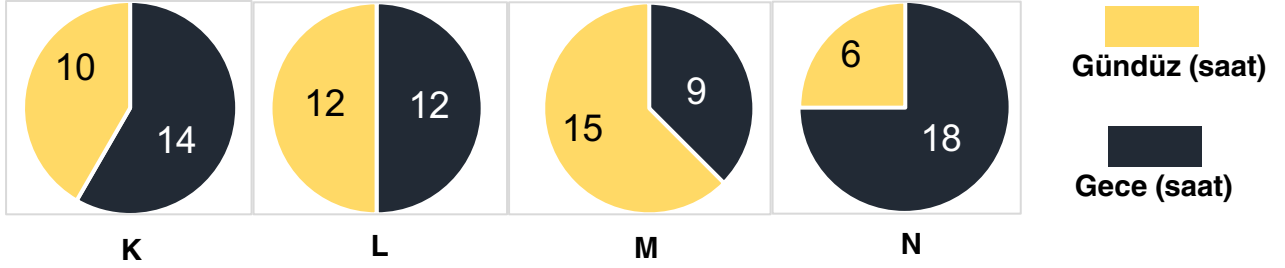
Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla						
5	3	6	4	7	1	2

13. Bu ayetler, dinin insanlara hem bireysel hem de toplumsal yaşamda rehberlik ettiğini gösterir. Birinci ayette namazın insanı kötülükten ve yanlış davranışlardan alıkoyduğu belirtilerek insanın bireysel yönü vurgulanmıştır. Bu durum, bireyin ahlaklı ve sorumlu bir insan olmasına katkıda bulunur. İkinci ayette ise borçlu kimselere kolaylık gösterilmesi ve insanlara karşı affedici olunması gerektiği vurgulanır. Böylece toplumda yardımlaşma, merhamet ve adalet duyguları güçlenir.

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Dünya üzerinde konumları bilinmeyen K, L, M ve N şehirlerinin 21 Haziran tarihindeki gece-gündüz süreleri aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Verilen grafiklere göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- a) K, L, M ve N şehirlerinin konumlarını kuzey yarım küre, güney yarım küre ve Ekvator olarak yazınız.

K:

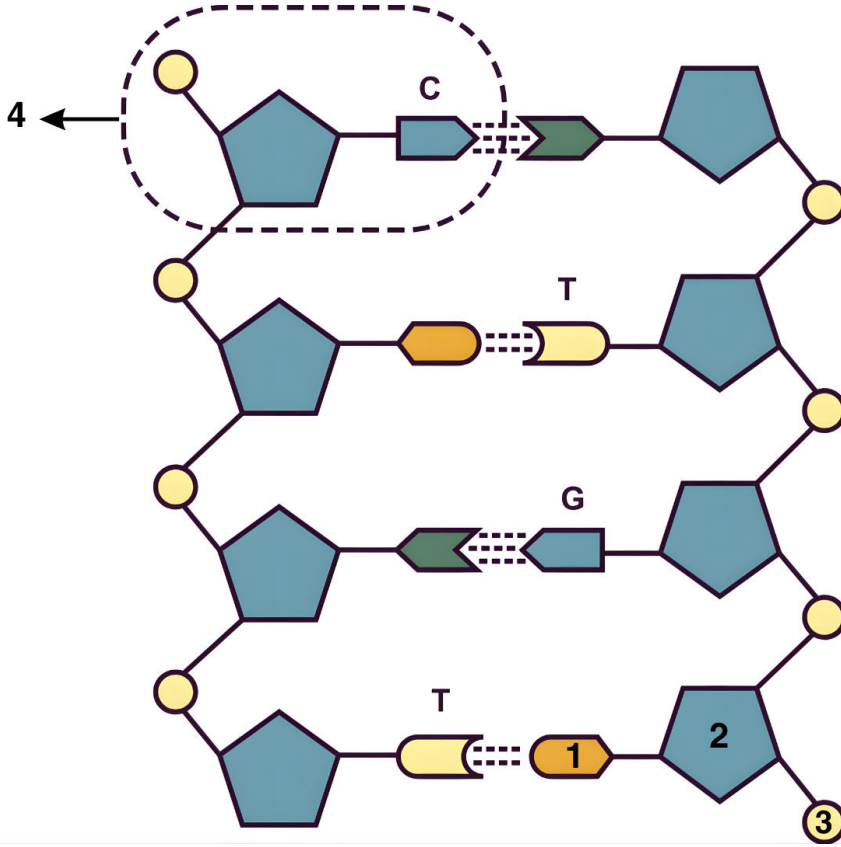
L:

M:

N:

- b) Hangi şehir ya da şehirlerde yaz mevsimi yaşandığını nedeni ile birlikte açıklayınız.

2. Aşağıdaki görselde DNA'nın bir bölümüne ait yapılar verilmiştir.

Verilen görsele göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Numaralandırılmış yapıların isimlerini yazınız.

1:

2:

3:

4:

b) Verilen DNA bölümü kaç nükleotidden oluşmaktadır?

1. Baskın alel

2. Genotip

3. Fenotip

4. Saf döl

5. Çekinik alel

3. Yukarıdaki kutularda verilen kavramların numarasını aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin başındaki kutulara uygun şekilde yazınız.

.....	Bir canlının belirli bir karakter bakımından taşıdığı genlerin tamamına denir.
.....	Baskın alelle birlikte olduğunda etkisi görülmeyen aleldir.
.....	Bir karakterin oluşmasında etkisini her zaman gösteren aleldir.
.....	Ata bireylerden gelen alel çiftinin ikisinin de baskın veya ikisinin de çekinik olması durumuna denir.
.....	Bir canlının yaş, çevresel etkenler ve genotip etkisiyle ortaya çıkan dış görünüşüne denir.

4. Bezelyelerde mor çiçek aleli (M), beyaz çiçek aleline (m) baskındır.

Mor çiçekli melez döl bezelye ile beyaz çiçekli bezelyeyi çaprazlayarak oluşabilecek fenotip oranlarını yazınız.

5. Aşağıda verilen örneklerin modifikasyon mu yoksa mutasyon mu olduğunu belirleyerek örneklerin altındaki kutucuklara uygun kavramı yazınız.

1. Albino birey

2. Himalaya tavşanlarının kulak, burun ve ayaklarındaki kılların sıcaklığa göre renk değiştirmesi

3. Düzenli spor yapan kişinin kaslanması

4. Keçilerin dört boynuzlu olması

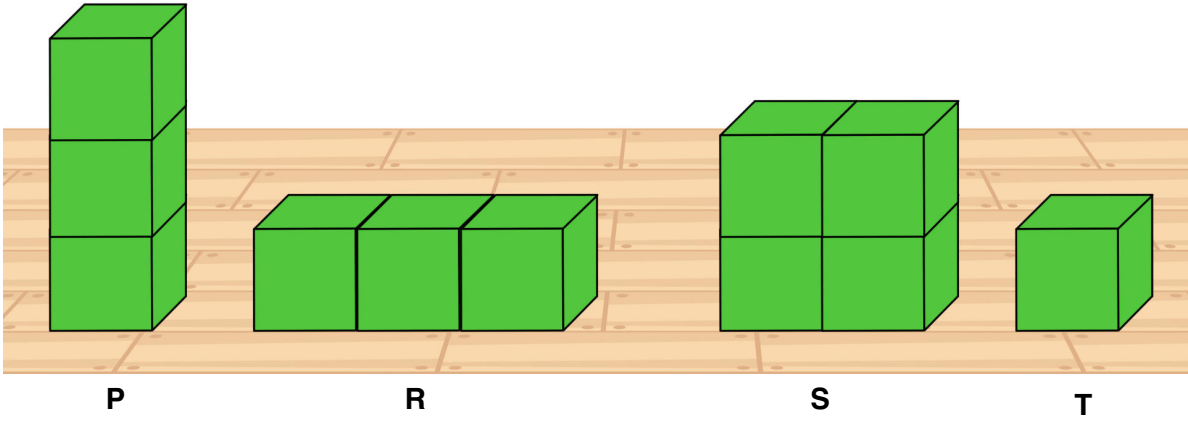

5. Çuha çiçeğinin 15-25 °C sıcaklıkta kırmızı, 30-35 °C sıcaklıkta beyaz renkli çiçek açması

6. Van kedilerinin gözlerinin birbirinden farklı olması

6. Aşağıda özdeş küpler ile oluşturulmuş P, R, S ve T düzenekleri verilmiştir.

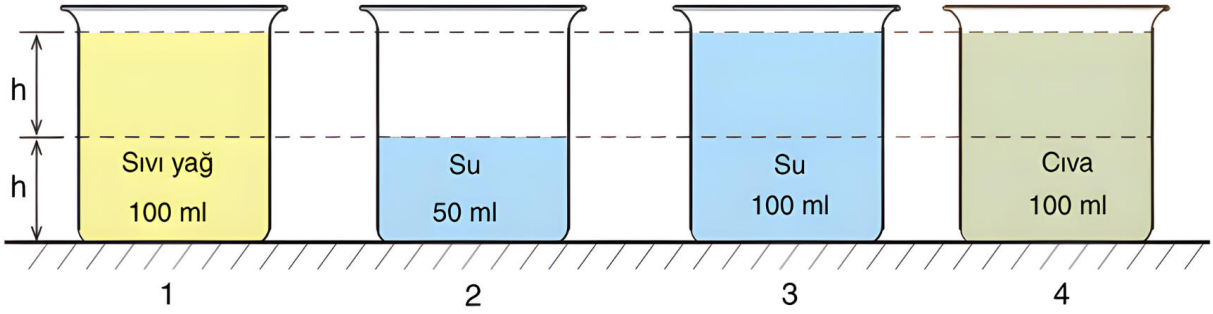

a) Verilen düzeneklerin zeminde oluşturduğu basınçları büyükten küçüğe doğru sıralayınız.

b) Katı basıncının ağırlık ile ilişkisini göstermek için hangi iki düzenek kullanılmalıdır?

c) Katı basıncının yüzey alanı ile ilişkisini göstermek için hangi iki düzenek kullanılmalıdır?

7. Aşağıda görseli verilen özdeş kaplara yükseklikleri ve cinsleri verilen sıvılar konularak düzenekler oluşturulmuştur.

Verilen görsele göre soruları cevaplayınız. (Sıvı yoğunlukları: $\rho_{\text{cıva}} > \rho_{\text{su}} > \rho_{\text{sıvı yağ}}$)

- a) 1 ve 3 numaralı kaplarda bulunan sıvıların kap tabanına yaptığı basınçların karşılaştırıldığı deneyin değişkenlerini yazınız.

Bağımlı değişken:

Bağımsız değişken:

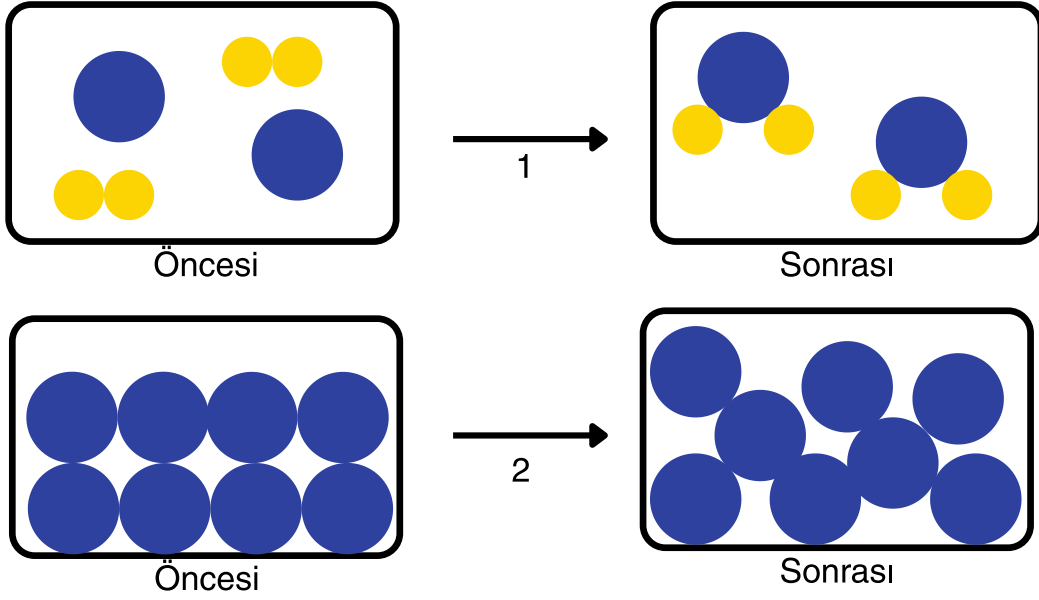
Kontrol edilen değişken:

- b) Sıvı basıncının derinlik ile ilişkisini göstermek için hangi düzenekler kullanılmalıdır?

8. Aşağıda katı, sıvı ve gazların basınç özelliklerinin günlük yaşam ve teknolojiye uygulamalarına örnekler verilmiştir. Bu uygulamaların amacının basıncı “artırmak” mı yoksa “azaltmak” mı olduğunu belirleyip yanındaki kutulara uygun şekilde yazınız.

Uygulamalar	Artırmak/Azaltmak
Tırların tekerlek sayısının çok olması	
Futbolcuların düz tabanlı ayakkabı yerine krampon giymesi	
Raptiyenin bastırıldığı ucunun geniş yapılması	
Denizde yüzen yüzücünün daha derine dalması	
Yangın söndürme tüpüne karbon dioksit gazı basılması	
Ördeklerin ayaklarının perdeli olması	

10. Aşağıdaki görsellerde bazı maddelerin yapısında meydana gelen değişimler modellenmiştir.

Verilen numaralandırılmış modellere göre soruları cevaplayınız.

a) 1 numaralı değişimin adını yazınız.

b) 1 numaralı değişime günlük hayattan iki örnek veriniz.

c) 2 numaralı değişimin adını yazınız.

ç) 2 numaralı değişime günlük hayattan iki örnek veriniz.

11. Aşağıdaki tabloda asit ve baz olduğu bilinen K, L, M ve N maddelerine ait özelliklerin yer aldığı bir tablo verilmiştir.

Özellikler \ Madde	K	L	M	N
Sulu çözeltisi elektrik akımını iletir mi?	Evet	Evet	Evet	Evet
Sulu çözeltisine mavi turnusol kâğıdı batırılınca kâğıdın rengi değişti mi?	Hayır	Evet	Evet	Hayır
Sulu çözeltisinin tadı nasıl?	Acı	Ekşi	Ekşi	Acı

Verilen tabloya göre maddelerin asit ya da baz olma durumlarını belirleyerek maddelerin yanına yazınız.

K:

L:

M:

N:

12. Aşağıdaki tabloda günlük yaşamımızda kullandığımız bazı maddeler verilmiştir.

Limon

Diş macunu

Sabun

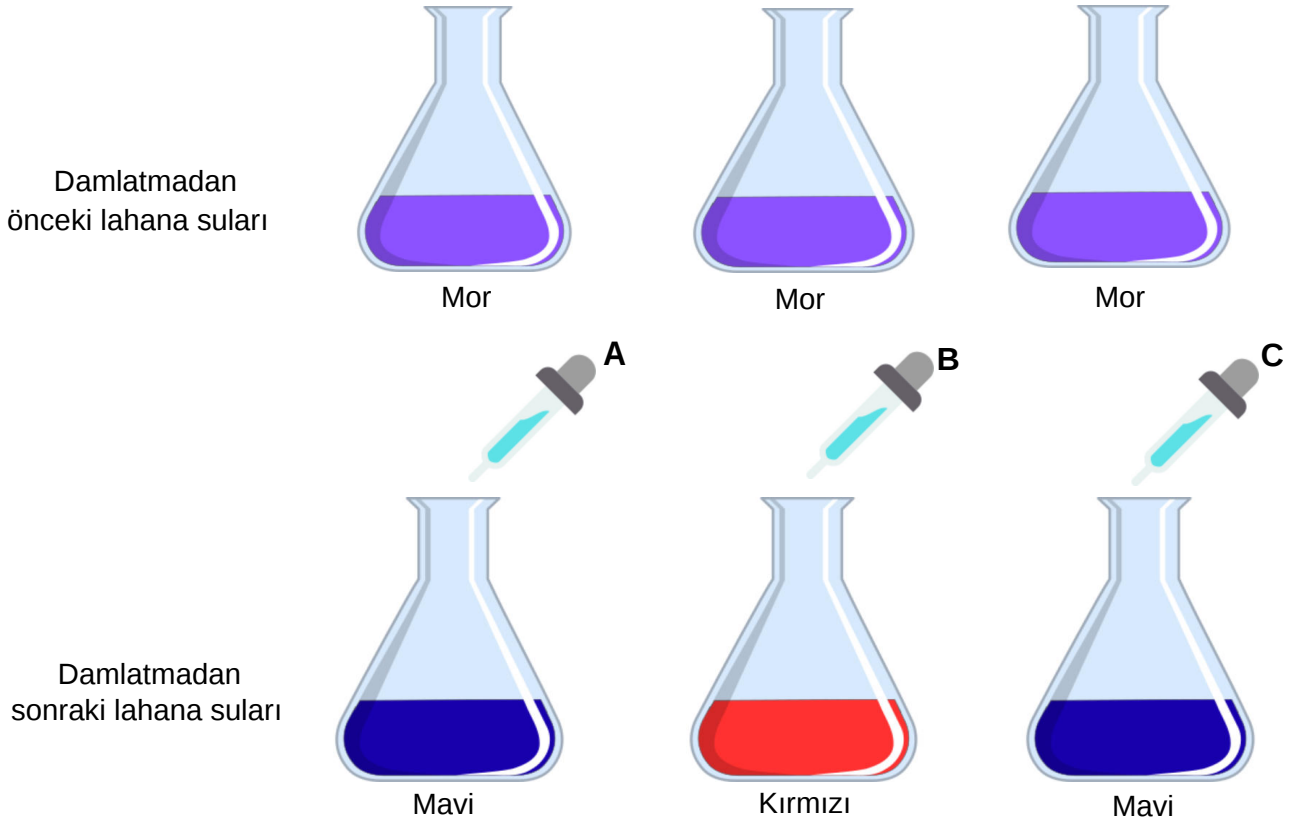
Sirke

Deterjan

Verilen görseller içerisinde “suda iyonlaşınca hidrojen iyonu (H^+) veren” maddeler hangileridir? Nedenini açıklayınız.

13. Kırmızı lahana suyu doğal bir ayraçtır. Kırmızı lahana çözeltisinin rengi asidik ve bazik olma durumuna göre değişebilir. Normalde kırmızı lahana suyunun rengi mordur. Asidik özellik kazandığında rengi kırmızıya, bazik özellik kazandığında rengi maviye dönüşür. Başlangıçta lahana suyu bulunan kaplara damlalık yardımıyla özelliği bilinmeyen maddeler damlatılıyor. Deney sonucu kaplarda bulunan sıvıların renklerinde değişim olduğu gözleniyor.

a) Yapılan deneye göre A, B ve C damlalıklarında bulunan sulu çözeltilerin asidik veya bazik olma durumlarını belirleyiniz.

A damlalığındaki çözelti:

B damlalığındaki çözelti:

C damlalığındaki çözelti:

b) Damlalıklarda HCl, NH₃ ve NaOH maddelerinin sulu çözeltisi bulunduğu bilinmekte fakat bu maddelerin hangi damlalıklarda bulunduğu bilinmemektedir. B damlalığında bu maddelerden hangisinin bulunduğunu nedeniyle açıklayınız.

KAZANIM	SORU NO
F.8.1.1.1. Mevsimlerin oluşumuna yönelik tahminlerde bulunur.	1
F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.	2
F.8.2.2.1. Kalıtım ile ilgili kavramları tanımlar.	3
F.8.2.2.2. Tek karakter çaprazlamaları ile ilgili problemler çözerek sonuçlar hakkında yorum yapar.	4
F.8.2.3.3. Mutasyonla modifikasyon arasındaki farklar ile ilgili çıkarımda bulunur.	5
F.8.3.1.1. Katı basıncını etkileyen değişkenleri deneyerek keşfeder.	6
F.8.3.1.2. Sıvı basıncını etkileyen değişkenleri tahmin eder ve tahminlerini test eder.	7
F.8.3.1.3. Katı, sıvı ve gazların basınç özelliklerinin günlük yaşam ve teknolojiye uygulamalarına örnekler verir.	8
F.8.4.1.2. Elementleri periyodik tablo üzerinde metal, yarı metal ve ametal olarak sınıflandırır.	9
F.8.4.2.1. Fiziksel ve kimyasal değişim arasındaki farkları, çeşitli olayları gözlemleyerek açıklar	10
F.8.4.4.1. Asit ve bazların genel özelliklerini ifade eder.	11
F.8.4.4.2. Asit ve bazlara günlük yaşamdan örnekler verir	12
F.8.4.4.3. Günlük hayatta ulaşılabilecek malzemeleri asit-baz ayracı olarak kullanır.	13

ÇÖZÜMLER

1. a)

Güneş ışınları 21 Haziran tarihinde kuzey yarım kürede bulunan Yengeç Dönence'sine dik olarak gelir. Verilen gece-gündüz süreleri dikkate alındığında kuzey yarım kürede yaz mevsimi yaşanır ve gündüzler gecelerden daha uzundur. Ekvator'da yıl boyunca gece-gündüz süreleri birbirine eşittir. Güney yarım kürede kış mevsimi yaşanır ve gece süreleri gündüz sürelerinden daha uzun olur. Bu yüzden;

K: Güney yarım küre

L: Ekvator

M: Kuzey yarım küre

N: Güney yarım kürede bulunur.

b)

M şehrinde yaz mevsimi yaşanır.

Çünkü 21 Haziran tarihinde Güneş ışınları Yengeç Dönence'sine dik geldiği için kuzey yarım kürede yaz mevsimi yaşanır. M şehrinde gündüz süreleri gece sürelerinden daha uzun olduğu için kuzey yarım kürede bulunur.

2. a)

1. Adenin organik bazı
2. Deoksiriboz şekeri
3. Fosfat
4. Sitozin nükleotidi

b)

8 nükleotidden oluşmaktadır.

3.

2	Bir canlının belirli bir karakter bakımından taşıdığı genlerin tamamına denir.
5	Baskın alelle birlikte olduğunda etkisi görülmeyen aleldir.
1	Bir karakterin oluşmasında etkisini her zaman gösteren aleldir.
4	Ata bireylerden gelen alel çiftinin ikisinin de baskın veya ikisinin de çekinik olması durumuna denir.
3	Bir canlının yaş, çevresel etkenler ve genotip etkisiyle ortaya çıkan dış görünüşüne denir.

4.

Mor çiçekli melez döl bezelye: Mm

Beyaz çiçekli bezelye: mm

Mm

X

mm

bezelye oluşur.

5.

1. Mutasyon
2. Modifikasyon
3. Modifikasyon
4. Mutasyon
5. Modifikasyon
6. Mutasyon

6. a)

$$P > S > R = T$$

b)

P ile T

c)

P ile R

7. a)

Bağımlı değişken: Sıvı basıncı

Bağımsız değişken: Sıvıların yoğunluğu (öz kütle)

Kontrol edilen değişken: Sıvıların derinliği

b)

2 – 3

8.

Uygulamalar	Artırmak/Azaltmak
Tırların tekerlek sayısının çok olması	Azaltmak
Futbolcuların düz tabanlı ayakkabı yerine krampon giymesi	Artırmak
Raptiyenin bastırığımız ucunun geniş yapılması	Azaltmak
Denizde yüzen yüzücünün daha derine dalması	Artırmak
Yangın söndürme tüpüne karbon dioksit gazı basılması	Artırmak
Ördeklerin ayaklarının perdeli olması	Azaltmak

9.

: Soygaz

: Metal

: Ametal

: Yarı metal

10. a)

Kimyasal değişim

b)

1-Demirin paslanması vb.

2-Elmanın çürümesi vb.

c)

Fiziksel değişim

ç)

1-Kâğıdın yırtılması vb.

2-Buzun erimesi vb.

11.

K: Baz

L: Asit

M: Asit

N: Baz

12.

Limon ve sirke suda iyonlaşınca hidrojen iyonu (H^+) veren maddelerdir.

Çünkü asidik özellik gösteren maddeler suda iyonlaşınca hidrojen iyonu (H^+) vermektedir. Limon ve sirke asidik özellik gösteren maddelerdir.

13. a)

A damlalığındaki çözelti: Baz

B damlalığındaki çözelti: Asit

C damlalığındaki çözelti: Baz özelliği gösterir.

b) B damlalığında HCl çözeltisi bulunur. Çünkü lahana suyunu kırmızı renge çeviren maddeler asidik özellik gösterir. Verilen maddelerden HCl (hidroklorik asit), asit olduğu için lahana suyunu kırmızı renge çevirmiştir. NH_3 ve NaOH maddeleri baz olduğu için lahana suyunu maviye çevirir.